

1 Asia

Taksi Saimaa Oy:n väitetty kilpailulain vastainen toiminta taksikyytien välittämisessä

2 Osapuolet

Toimenpidepyynnön kohde:

Taksi Saimaa Oy, Lappeenranta

Toimenpidepyynnön tekijä:

Taksi- ja tilausliikenne Rautio Oy, Lappeenranta

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireilletulo

1. Taksi- ja tilausliikenne Rautio Oy (jäljempänä "Taksi- ja tilausliikenne Rautio") on tehnyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä "KKV" tai "virasto") toimenpidepyynnön 8.2.2023. Toimenpidepyynnössä on pyydetty virastoa tutkimaan, onko Taksi Saimaa Oy (jäljempänä "Taksi Saimaa" tai "yhtiö") menetellyt kilpailulain (948/2011) vastaisesti taksikyytien välittämisessä Lappeenrannan alueella.
2. Asian käsittelyn aikana virasto hankki suullisia selvityksiä toimenpidepyynnön tekijältä ja pyysi kahdesti kirjallisia selvityksiä yhtiöltä.

5 Asiaselostus

5.1 Markkinakuvaus ja osapuolet

3. Taksi Saimaa on paikallisten taksiryttäjien¹ omistama tilausvälitysyhtiö, joka toimii Etelä-Karjalan maakunnan alueella ja tarjoaa taksikyytien välityspalveluita välityksessään oleville taksiryttäjille. Yhtiö toimii Taksi Päijänne Oy:n ohella toisena Kela-kyytejä välittävänä välityspalveluna Etelä-Karjalan alueella ainakin vuoden 2026 loppuun asti. Taksi Saimaan liikevaihto oli noin 840 000 euroa vuonna 2024.
4. Taksi- ja tilausliikenne Rautio on vuonna 2020 perustettu yritys, joka tarjoaa kuljetuspalveluita pääasiassa Lappeenrannassa ja muualla Etelä-Karjalassa. Taksi- ja tilausliikenne Raution taksit ajavat muun muassa Menevä Oy:n välittämiä kyytejä. Toimenpidepyynnön tekijä toimi aiemmin Taksi Saimaan välityksessä, mutta siirtyi Menevä Oy:n välitykseen syksyllä 2023. Taksi- ja tilausliikenne Raution liikevaihto oli noin 420 000 euroa vuonna 2024.

¹ Taksiryttäjällä tarkoitetaan tässä päätöksessä taksiliikennettä harjoittavaa elinkeinonharjoittajaa.

5. Etelä-Karjalassa taksialan liikevaihto oli noin 20 miljoonaa euroa vuonna 2022. Manner-Suomen 18 maakunnasta tämä oli kolmanneksi vähiten vuonna 2022².

5.2 Toimenpidepyynnössä esitetyt väitteet

6. Taksi- ja tilausliikenne Rautio viittaa toimenpidepyynnössään KKV:n 20.5.2021 antamaan Taksi Saimaata koskevaan päätökseen³. Päätöksen kohdissa 12 ja 13 ajovuoroperusteisesta priorisoinnista todettiin seuraavaa: *"Yhtiö on jakanut kyytejä ajovuoroperusteisesti siten, että se on välittänyt kyytitilauksen ensin ajovuorossa oleville takseille. Jos ajovuorossa olevien taksien kuljettajat eivät ole ottaneet kyytitilausta vastaan kolmen minuutin aikana sen ilmoittamisesta, tilaus on välitetty niin sanottuna ylivuotopalveluna ajovuorolistan ulkopuolisille takseille. Yhtiön mukaan ajovuoroperusteisella priorisoinnilla on pyritty varmistamaan kuljetuspalveluiden tarjonta vuoden jokaisena päivänä, myös hiljaisina aikoina. Asian käsittelyn aikana yhtiö on ilmoittanut purkavansa ajovuoroperusteisen priorisoinnin"*.
7. Toimenpidepyynnön tekijän mukaan ajovuoroperusteinen priorisointi on edelleen Taksi Saimaalla käytössä Lappeenrannassa. Toimenpidepyynnön ohessa virastolle on toimitettu muun muassa Taksi Saimaan yhtiökokouksen pöytäkirja vuodelta 2022. Pöytäkirjan kohdan 19 mukaan käytänteitä, jotka koskivat sitovia ajovuorolistoja tai osakkeenomistajien taksien oikeutta olla vuorossa myös ajovuorolistan ulkopuolella, ei muutettu vuoden 2022 yhtiökokouksessa toimenpidepyynnön tekijän esityksestä huolimatta. Taksi- ja tilausliikenne Raution mukaan Taksi Saimaa estää myös tolpile kirjautumisen ajovuoron ulkopuolella.

5.3 Taksi Saimaan antama selvitys

8. Taksi Saimaa on vastannut virastolle, että se on luopunut ajovuorolistoista ja ajovuoroperusteisesta priorisoinnista KKV:n aiemman tutkinnan yhteydessä. Tämän jälkeen yhtiö on ottanut Lappeenrannassa käyttöön päivystämiseen velvoittavan listan, jonka yhtiön hallitus laatii ja vahvistaa.⁴ Taksi Saimaan mukaan sen vuorojärjestelmässä on 12 ryhmää ja 12 erilaista päivystysvuoroa, jotka kattavat kaikki viikonpäivät ja vuorokauden ajat. Kyytejä tarjotaan ensin päivystysvuoroissa oleville autoilijoille ja sen jälkeen osalle muista välityksessä olevista autoilijoista.⁵ Tästä järjestelystä poiketaan joissakin erityistilanteissa. Lähtökohtaisesti kyytejä tarjotaan ensin kolmen minuutin ajan päivystysvuorossa ajaville.⁶
9. Taksi Saimaan mukaan päivystysvuorossa on aina niin paljon autoja, että ne pystyvät hoitamaan joitain poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki tilaukset.⁷ Yhtiön mukaan kaikki autoilijat ovat päivystysvuorossa päivittäin klo 21:00–06:00 välisenä aikana, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikille takseille välitetään tuolloin kyytejä

² Traficomien taksiliikennemarkkinoiden vuositilastot. Saatavilla osoitteesta <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/taksiliikennemarkkinoiden-vuositilastot>. Sivulla vierailtu 25.9.2025.

³ Dnro KKV/255/14.00.00/2019, s. 2-3.

⁴ Yhtiön vastaus 15.11.2023, s. 2-3.

⁵ Yhtiön vastaus 13.6.2024, s. 3-4.

⁶ Yhtiön vastaus 15.11.2023, s. 4.

⁷ Yhtiön vastaus 15.11.2023, s. 5.

tasapuolisesti. Taksi Saimaan mukaan kyytejä välitetään taksitolpilla myös sellaisille autoille, jotka eivät ole päivystysvuorossa.⁸

6 Oikeudellinen arviointi

6.1 Elinkeinonharjoittajien väliset kielletyt kilpailunrajoitukset

10. Kilpailulain 5 §:n 1 momentin mukaan sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätökset sekä elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy, ovat kiellettyjä.
11. Kilpailulain 5 §:n 2 momentin mukaan kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:
 - 1) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
 - 2) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
 - 3) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
 - 4) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja siten, että kauppakumppanit asetetaan epäedulliseen kilpailuasemaan; tai
 - 5) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppataidan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.
12. KKV on katsonut, että keskenään kilpailevien taksiyrittäjien keskinäisiä menettelytapoja ja toimintaa tilausvälitysyhtiöiden piirissä voidaan arvioida kilpailulain 5 §:n tarkoituksena elinkeinonharjoittajien välisinä sopimuksina, päätöksinä tai yhdenmukaistettuina menettelytapoina.⁹
13. Kilpailulain 5 §:n mukaiset menettelytavat ovat kiellettyjä myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ("SEUT") 101 artiklan 1 kohdan nojalla. Kilpailulain 5 §:ää on tulkittava yhdenmukaisesti 101 artiklan ja sitä koskevan unionin soveltamiskäytännön kanssa.

6.2 KKV:n tehtävien asettaminen tärkeysjärjestykseen ja asian tutkimatta jättäminen

14. Kilpailulain 1 §:n 1 momentin mukaan lain tarkoituksena on terveen ja toimivan kilpailun turvaaminen vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Kilpailulakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lain 1 §:stä muun muassa: *"lain tarkoitus ei sen sijaan ole tarjota oikeussuojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin*

⁸ Yhtiön vastaus 13.6.2024, s. 3-4.

⁹ Ks. esimerkiksi KKV:n päätökset asioissa KKV/248/14.00.00/2019, KKV/252/14.00.00/2019 ja KKV/257/14.00.00/2019.

kohtuuttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelystä, jonka tutkiminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla. Elinkeinonharjoittamisen vapauden suojaaminen kuuluu ensisijaisesti muun lainsäädännön kautta toteutettavaksi, ja vain välillisesti kilpailulain alaan, jos menettelyllä on suora kytkeä kilpailun toimivuuteen yleensä".¹⁰

15. Kilpailulain 1 §:n 2 momentin mukaan lakia sovellettaessa on erityisesti otettava huomioon markkinoiden toimintaedellytysten ja elinkeinon harjoittamisen vapauden suojaaminen niin, että myös asiakkaat ja kuluttajat hyötyvät kilpailusta.
16. Kilpailulain 31 §:ssä säädetään viraston velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101 tai 102 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
17. Kilpailulain 32 §:n 1 momentin mukaan virasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen ja pykälän 2 momentissa säädetään perusteista, joiden nojalla virasto voi jättää asian tutkimatta. Kyseessä on menettelysäännös, jonka tavoitteena on varmistaa, että virasto käyttää toimivaltaansa niin, että lain 1 §:ssä ilmaistu tavoite toteutuu mahdollisimman hyvin. Lain esitöiden mukaan päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta.¹¹
18. Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan virasto voi jättää asian tutkimatta, jos ei voida pitää todennäköisenä, että epäilty kilpailunrajoitus vaikuttaisi merkittävästi terveen ja toimivan kilpailun edellytyksiin. Kilpailulain esitöiden mukaan tarkasteltaessa 2 momentin 5 kohdan edellytysten täyttymistä kyse on yhtäältä niiden vaikutusten arvioinnista, joita rajoituksella voidaan perustellusti katsoa olevan markkinaprosessin toimivuuteen. Toisaalta merkittävyyden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota lain 1 §:n 2 momentin soveltamisohjeeseen ja arvioida merkittävyyttä myös elinkeinovapauden turvaamisen kannalta sekä epäilystä kilpailunrajoituksesta asiakkailla ja kuluttajille koituvien menetysten näkökulmasta. Pääsääntö kuitenkin on, että viraston tulee keskittyä kansantalouden suorituskykyyn vaikuttaviin kysymyksiin ja jättää tutkimatta taloudellisilta vaikutuksiltaan pienet sekä alueellisesti tai kohde-ryhmältään rajoittuneet asiat.¹²

6.3 Asian arviointi

19. KKV:n osapuolilta saamien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että Taksi Saimaalla on Lappeenrannassa edelleen käytössä kaikki viikonpäivät ja vuorokaudenajat kattavat ajovuorot, joihin liittyy myös ajovuoroperusteista priorisointia. Taksi Saimaa on keskenään kilpailevien taksiyrittäjien omistama tilausvälitysyhtiö, joten sen menettelyssä voi olla kyse kilpailulain 5 §:n mukaisesta elinkeinonharjoittajien välisestä kielletystä kilpailunrajoituksesta. Viraston arvion mukaan toimenpidepyynnössä esitetty epäilty kilpailunrajoitus ei kuitenkaan vaikuta merkittävästi terveen ja toimivan kilpailun edellytyksiin kilpailulain 32 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

¹⁰ HE 88/2010 vp, s. 54.

¹¹ HE 88/2010 vp, s. 42–43 ja 85.

¹² HE 68/2018 vp, s. 56–57.

20. Taksimarkkinoilla kilpailua käydään monilla alueilla ensisijaisesti ja pääasiassa välityspalveluiden välillä. Yhtiön toimittamien tietojen mukaan Lappeenrannassa toimii Taksi Saimaan ohella myös muita välityspalveluita tarjoavia yrityksiä¹³. Virasto arvioi, että Lappeenrannassa on ainakin jonkin verran välityspalveluiden välistä kilpailua, mikä vähentää Taksi Saimaan menettelyistä mahdollisesti aiheutuvia kielteisiä kilpailuvaikutuksia. Tätä tukee myös se, että vuodesta 2022 alkaen Kela-kyytejä on välittänyt Etelä-Karjalassa kaksi välityspalvelua aiemman yhden toimijan sijaan. Periaatteessa taksiyrittäjä voi myös vaihtaa välityspalvelusta toiseen, kuten toimenpidepyynnön tekijäkin on tehnyt siirtyessään Taksi Saimaalta Menevä Oy:n välitykseen syksyllä 2023.
21. Käsillä olevassa asiassa on kyse siitä, että Taksi Saimaa ohjaa kyytejä pääsääntöisesti ensin ajovuorossa oleville autoilijoille. Tällaisen niin sanotun ajovuoroperusteisen priorisoinnin pääasiallinen vaikutus kohdistuu taksiyrittäjien väliseen kilpailuun saman välityspalvelun piirissä. On sinänsä todennäköistä, että ajovuoroperusteisesta priorisoinnista johtuen yksittäisinä ajanhetkinä Taksi Saimaan välityksessä toimivia autoja on joitakin vähemmän ajossa verrattuna tilanteeseen, jossa ajovuoroperusteista priorisointia ei olisi lainkaan. Taksi Saimaan intressissä on kuitenkin varmistaa, että autojen saatavuus on aina riittävä suhteessa kysyntään. Ottaen lisäksi huomioon, että Lappeenrannassa toimii muitakin välityspalveluita, KKV toteaa, ettei kokonaisuutena arvioiden Taksi Saimaan ajovuoroihin liittyviin menettelyihin puuttumisesta olisi todennäköisesti tässä tilanteessa merkittävää hyötyä loppuasiakkaille.
22. Kilpailulain tarkoituksena ei ole tarjota oikeussuojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin kohduttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelyistä, jonka tutkiminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla. KKV katsoo, että asiassa on kyse ensisijaisesti Taksi Saimaan sisäisestä menettelyistä, jonka tutkiminen ei ole tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
23. Viraston tulee keskittyä kansantalouden suorituskykyyn vaikuttaviin kysymyksiin. KKV voi siten jättää tutkimatta taloudellisilta vaikutuksiltaan pienet sekä alueellisesti tai kohderyhmältään rajoittuneet asiat. Viraston arvion mukaan Lappeenrannan seudun taksimarkkinat ovat luonteeltaan paikalliset. KKV toteaa, ettei asian enempi selvittäminen ole myöskään siksi tarpeen terveen ja toimivan kilpailun edellytysten turvaamiseksi.

7 Johtopäätökset

24. Edellä esitetyin perustein virasto jättää asian tutkimatta.
25. Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka mukaan tutkimatta jättämisen edellytysten täyttymistä on syytä arvioida uudelleen, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen.

¹³ Yhtiön vastaus 15.11.2023, s. 1.

8 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 ja 32 §

9 Muutoksenhaku

KKV:n tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

10 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa erityisasiantuntija Teemu Karttunen, puh. 029 505 3315. Sähköposti on muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

johtaja

Valtteri Virtanen

erityisasiantuntija

Teemu Karttunen